УДК 81'255.4=111=161.2:78.087.68
Хавкіна О.М.[1], Жилінська Є.Є.[2]
[1] доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. ГФ-314 НУ «Запорізька політехніка»

СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ РИМИ В ПІСЕННОМУ ТЕКСТІ

О.М. Хавкіна, Є.Є. Жилінська

Пісенний текст становить особливий різновид художнього дискурсу, у якому органічно поєднуються мовні, поетичні та музичні компоненти. Однією з його ключових характеристик є рима, яка забезпечує ритмічну організацію, мелодійність і цілісність тексту. Переклад пісенних текстів передбачає не лише адекватну передачу змісту, але й відтворення ритму, мелодії та римованої структури оригіналу [1]. У зв'язку з цим переклад пісень зазвичай реалізується із застосуванням різних перекладацьких стратегій, зокрема адаптації, трансформації та компенсації рими.

Метою даного дослідження є аналіз особливостей відтвоерння рими в перекладі з української на англійську мову на матеріалі пісні «Свічка» гурту «Intermezzo» та її англомовної версії.

Український текст пісні характеризується емоційною насиченістю, образністю та використанням римованих рядків, що створюють цілісну ритмічну структуру. Наприклад:

Темно в кімнаті,
Гасне світло у сусідському вікні.
Хочеться кричати,
Давно терпець урвався вже мені.

У наведеному фрагменті реалізується римування *вікні – мені*, яке забезпечує мелодійність тексту та підсилює його емоційне звучання. В англомовній версії цей фрагмент відтворено таким чином:

Lights are fading out,
I've lost my voice and power in this crazy crowd.
I'm falling apart,
Long time ago pain penetrated my heart.

У перекладі змінюється тип римуванняи: використовується римована пара *crowd – heart*, яка функціонує опосередковано через ритмічну організацію рядків і загальну внутрішню мелодику тексту. При цьому зміст оригіналу зазнає часткових трансформацій, однак зберігається загальний емоційний тон і відчуття внутрішнього напруження ліричного героя.

Наведемо ще приклад:

Я відчуваю, та ти не бачиш,
Я довіряю, ти не цінуєш.

У цьому випадку спостерігається паралелізм синтаксичної структури, що підсилює ритмічність і створює ефект повтору. В англомовній версії зміст передано так:

Try to speak, but I'm getting speechless,

Bare my soul, but you are still reachless.

Тут перекладач вдається до створення нової римованої пари *speechless – reachless*, відсутньої в оригіналі, що дозволяє зберегти ритмічну організацію тексту та забезпечити його природність для англомовної аудиторії. Як наголошує Е. Ніда, те, що отримує реципієнт, може відрізнятися від того, що мав на увазі творець, і це важливо враховувати у перекладі пісенних текстів, де емоційна складова є ключовою [2, с. 70].

Ще одним прикладом перекладацької трансформації є рядки:

Я вигоратиму наче свічка –

Твоє світило в пітьмі суцільній.

В англійській версії вони передані так:

Like a candle, you are my spark,

Burning out in the endless dark.

У перекладі зберігається базова метафора (образ свічки та світла), однак синтаксична організація фрази змінюється. Водночас створюється нова римована пара *spark – dark*, що відповідає ритміко-мелодійним особливостям англомовного тексту.

Аналіз наведених прикладів засвідчує, що перекладач використовує комплекс перекладацьких стратегій: часткове збереження образності, компенсацію рими та синтаксичні трансформації. Завдяки цьому вдається зберегти загальний емоційний зміст пісні, водночас адаптуючи її до фонетичних і ритмічних особливостей англійської мови.

Підсумовуючи вищесказане, варто зазначити, що переклад рими у пісенному тексті є складним процесом, який вимагає поєднання змістової точності та творчого підходу. На прикладі перекладу пісні «Свічка» гурту «Intermezzo» можна побачити, що простежується тенденція до відмови від буквального відтворення рими на користь створення нових римованих структур, які відповідають мелодії та ритмічній організації цільового тексту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Low P. Translating Songs that Rhyme. *Perspectives: Studies in Translatology.* 2008. URL: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13670050802364437 (date of access: 26.03.2026).

2. Nida E. A. Toward a Science of Translating: With Special Reference to Principles and Procedures Involved in Bible Translating. Leiden : Brill, 1964. 331 p.